

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

НАРЕДБА Бр. 13

Генерала Сараја, Команданта Источне Војске, упуће-
на свима савезничким војскама на дан
8. новембра 1916. године.

Битол је у рукама Савезника.

Срећан сам што могу да се користим овом приликом да упутим свима командантима савезничких снага, официрима, подофицирима и војницима своју најискренију захвалност и своја најтоплија честитања на учиненим напорима, показаној храбрости и већ постигнутим резултатима.

Срби, ви сте први отворили пут, ви сте први видели своје непријатеље у бегству, и ваши су истрајни напори омогућили освојење Битола.

Руси, у јелинским планинама, као и у српској равници, ваша се легендарна храброст ни у једној прилици није демантовала.

Енглези, ваша је задаћа до овога дана била најнеблагодарнија. Ви сте били приморани да делате на једном фронту који је до сада био у одбрани, али ви нисте себе поштеђивали од мука нити од рада; ви сте с чашћу испунили задатак који је био поверен вашим војскама, готовим да крену напред над наређење буде било издато.

Италијани, у свима крајевима где се ваша тробојна леаршала, ви сте се сећали високих подвига у којима сте имали већ удела на Алпима.

Французи, поносим се што сам био на челу ваших редова на Истоку.

Нека би садашњи успех био само почетак још лепших успеха!

Битол, 8 новембра 1916 год.

САРАЈ

Последњи напори Немачке

У последње време занимљива светску штампу одлука немачког генералштаба и немачке владе, да изврши мобилизацију свег мушког становништва у Немачкој од 17 до 60 година, без обзира на ранг и здравствено стање. Рат, који траје преко две године испрпео је до крајњих граница редове немачке војске. Међутим, избила је неодољива потреба, да се огромне правне попуње, и зато је донето решење, да се сви коле способни људи повуку из позадине и баце на фронт, а да се за службу у позадини употребе неспособни људи, који су до сад били ослобођени војне обавезе. У немачким фабрикама ради још увек знатан број здравих људи, који би се према новој одлуци заменили неспособнима или насилно одведеним Белгијанцима и Французима са окупираних територија. Ради тога је већ од подужег времена отпочело купљење мушког становништва Белгије и сев. Француске и одвођење у Немачку, где се њиме одмах замењује радна снага у фабрикама или на разним службама у позадини. Истовремено узимају се и жене Немачке, којих је до сада већ веома

знатан број прикупљен. Ова последња мера немачке владе изазвала је огромно негодовање у немачком народу, коме је додијао рат без икаквих изгледа на успех и који је до сад већ поднео страховите жртве. Нови законски предлог требао је да се изнесе на решавање пред рајхстаг и да ступи у живот пре свршетка ове године, али немачка влада у последњем тренутку одложила је дискусију о њему, плашећи се са много оправданих разлога озбиљне револуције у земљи. Али то не значи, да је влада ма у колико изменила своју одлуку. Канцелар је увидео потребу, да се најпре споразуме са шефовима странака, пре него што законски предлог изнесе пред рајхстаг и пре него што заведе његову примену. На то је био побуђен и држањем немачке штампе, која је осула енергичне нападе на његову политику, и осуђујући најоштрије ову последњу одлуку немачке владе, отпочела је још живљу кампању за што скорије закључење мира. Најновија одлука немачке владе доказује јасно, да се наши непријатељи приичу крају својих напо-

ра. Њихове резерве готово су сасвим исцрпене огромним губицима на многобројним фронтима. Да би се рат могао продужити, неопходно је вужно пронаћи нове изворе људске снаге и у исти мах осигурати што већу производњу ратног материјала, без којег се наставаљање операција не да замислити. Борбени фронт достигао је веома простран обим. Непријатељске армије претрпеле су страшне губитке. Њихови редови су јако проређени и потребно је појачати их колико толико, да се општа ситуација не би компромитовала. Осим тога, многи фронтови потребују хитно појачања, угрожени веома озбиљно од Савезника. Немачка је запала у мучан положај и морала је да приступи последњим мерама. Немачка влада није могла одупирати се захтевима генералштаба, и тако је донета одлука, да се изведе нова и исцрпна мобилизација свих елемената употребљивих за ма какву војну службу. То је последњи и завршни напор Немачке.

Напоредо са овим, Немачка у споразуму са Аустријом прокламовала је аутономију руске Пољке, како би извршила мобилизацију Пољака, који нису избегли у Русију. Међутим континент ових није тако знатан, пошто су сви способни елементи још пре евакуације узети у руску војску. По рачунању руских војних кругова нова пољска војска може изнети највише до 400 000 људи.

Ваше је него извесно, да ове последње мере нашим непријатељима неће бити од велике користи. Узмимо да Немачка успе да оствари ове своје планове, добивени контингенти нових група неће бити никако у стању да задовоље потребу на многим фронтима. Празнине на овима и сувише су велике, да би се могле попуњити овим крајњим и насилним мерама. Осим тога нанети пораз, проузроковане ране одвише су велике, да би се могле залечити палијативима. Немци су на измаку својих моћи. Они ће може бити продужити себи живот за још неко време, али је њихов слом неизбежан. Он се са чудном фаталношћу и неумитном постепеношћу сваким даном све више приближује. Уосталом сваки њихов напор паралише се од-

мах од Савезника, чија војна снага расте из дана у дан, достижући све огромније размере.

Политичке вести

Хавр. — Белгиски краљ Алберт протестовао је код Папе, шпанског краља и Вилсона, због одашљивања белгијског становништва у Немачку.

Атина. — Посланици Споразума састали су се јуче у француском посланству и већали су о негативном одговору грчке владе.

Донешене одлуке нису познате.

Према извештајима, вероватно је да ће се грчкој влади упутити енергичан ултиматум у коме ће се без одлагања тражити предаја муниције.

Страна штампа

Производња муниције.

»Нју-Јорк-Хералд« (паријско издање): Питање о немачким резервама је доста ирочно. Извесно је, да смо у почетку рата потцењивали снагу наших непријатеља у људима и у новцу. Али, ма колико да су биле богате те резерве, оне нису неспорне, и догађаји нам јасно показују да су оне врло озбиљно начете. У моменту када нов мишистар војни тражи да удвостручи производњу муниције, што повлачи за собом и удвостручење раденика у радионицама, приморан је да ту снагу узме из резерве. Пописивање руских Пољака у масама неће допринети ономе чему се он нада. Напротив, врло је опасно рачунати на војнике који се приморавују да се боре против својих убеђења и да бране освајача њихове земље. Аустријанци врло добро знају шта их је коштао овакав покушај, вада су упутили Чехе, Хрвате и Југословене против њихове браће по језику и по мислима.

Има једна велика опасност којој се Немачка, и поред њене организације и поред тиранске мере, не може одупрети. А то је офанзива која се на свима фронтима наставља. Без одлагања јесте девиза Савезника.

Што више топова.

»Тајмс« (пуковник Реплингтон) За нас се отвара један нов хоризонт. То није нова идеја, али показује да се много може учинити сада организацијом, вада има доста топова.

Пошто су Немци имали најмање 130 батерија и велики број војника на Верденском фронту, кронпринц не може оправдати свој пораз. Оно што је учинило код Вердена, може да се изврши и другде. Нису потребне

ПРЕТИЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франака, годишње 36 франака

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Ситни огласи 0.20 фран. од петог реда, већи огласи по погодби. Новац се подлаже државним комесарима и дипломатским заступницима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слаати преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата у Солуну.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стал редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код агенције „Друштво грчке штампе“ улица Булгароктон бр. 5, близу главне поште.

густе пешачке колоне него многобројне тешке топове и вештина генерала Петена и Нивела да их употреби. Хинденбург није придавао пажњу пресрји коју савезници могу да учине на западном фронту а још мање је предвиђао трајање тог притиска.

Рат до краја.

»Дејли Експрес«: Г. Камбон је врло тачно резимирао узроке због којих су Савезници ушли у трећу зему рата. Он верује у крајњу победу Савезника.

Г. Аскврт није могао обећати брз крај конфликта али је у име цеде царевине говорио када је објавио да ће мо продужити рат док не осигурамо безбедност слабих, слободу Европе и будућност света.

Грчка штампа

(Грци о Битољу)

»Елас« (други чланак).

Били смо апсолутно уверени да ће догађај заузећа Битоља од Савезничких војска бити поздрављен од стране грчког народа са жељеним одушевљењем. Народ једне земље, која је отаџбина слободе и најплеменитијих идеја; народ који је свагда био у првим редовима и борно се за победу права, у чије ослободилачке снове није успело да расеје дуговечно и тешко ропство, није могао остати неузбуђен пред другим ослобођењем Битоља, пред догађајем који по хиљади пут доказује да никаква сила, ма какво наметно организована, није у стању да се успротиви полетности оних које води света жеља за повратком родне земље, коју је варварски освајач хтео да претвори у своју баштину. Није било могућно да грчки народ, чија је девиза свагда била »Слобода или смрт«, не осети треперење својих патриотских жица, и да не похита да поднесе данак свога дивљења према хероима који се боре за олтане и огњишта и који настављају дело својих славних предака.

Али одушевљење грчко поводом поновног заузимања Битоља у исто је доба и поздрав његовој браћи који се боре уз Савезнике и озбиљно осећање да ће кроз кратко време за њима поћи цео народ, како би могли и остварити потпуно уједињење нације. Оно је у исто доба и тежак шамар онима који су за ове две последње године управљали Грчком, који су се свакојаким насиљем и безбожним злочинствима трудили да распожена јавног мишљења обрну у корист својих пријатеља Германско-Бугара и који ће с болом видети како грчки народ непоколебљиво оста-

у идејама и убеђењима која му диктира историја, интерес и част његове земље. (Број 545).

»Неа Алитија« (други чланак).

Пун дивљења поздрављао је грчки народ заузео Битоља од стране Срба и Савезника.

Свуда по Грчкој, где живи ватрени грчки патриотизам, овај је догађај прослављен с највећом радошћу и весељем. Нови триумф савезничког оружја појачава ону идеју у Грчкој, чији се најживљи израз саристалисао у покрету Народне Одбране. А с овог гледишта свако може поуздано и позитивно предвидети да ће заузео Битоља оснажити дело устанка, и уздићи ревност сваког Грка који жели и који ради на

ослобођењу властите Отаџбине и уопште на триумфу правде и слободи народа. (Број 160). —

»Фос«. Народ солунски похитаће данас да прослави Свештнега са радошћу и узбуђењем због ослобођења Битоља.

Али и с душом дубоко ожалостеном, јер у овај дан дивне победе братског и савезничког народа, грчки народ оплакује судбину читавих грчких крајева, слободних јуче а у ропству данас.

Славимо Свештнег због дарова триумфа које обилно даје народу мученичком и херојском, достојном љубави Божје, и молимо се Свемогућему да подари свој благослов и светим надама искушаног грчког народа. Број 900). — Пол-Луј

нову линију на обема обалама Анкра, и у околини. На осталом фронту ништа значајније.

Енглески адмиралитет јавља да је једна ескадрила енглеских аероплана и хидроплана бомбардовала хидропланске непријатељске антаре у Зебрију и детроајере који су стационирали у пристаништу.

Авијатичари су приспели да је један торпилер погођен и да су проузроковане велике штете у хангарима. Сви су се апарати вратили.

Непријатељски су аероплани летели над нашим положајима. Три су од тих аероплана пала у наше линије а четврти је побегао. Један наш аероплан је нестао.

Југ. зап. од Макова: Французи су задобили још 500 заробљеника на зап. обали Преспанског језера. Они су заузели Лесковац и настављају напредовање.

Дописник енглеске штампе телеграфисао да су Руси и Французи отпочели борбе сев. од Битоља, на путу за Прилеп, да би спречили повлачење непријатеља иза нове одбрамбене линије.

Немци се нису надали нападу по страшном времену. Снег је вејао свом жестином, немачке предстраже цептеле су од зиме и страха, док су Енглези у мраку спремали оно, што воле изнад свега: бајонетску борбу.

Напад је предузет око 6 часова изјутра, кад су се војници услед снега и мрака најмање могли видети. Јуриш је био тако силан, да Немци нису имали времена да употребе митраљезе. Ручним бомбама и бајонетима Енглези су збунили непријатеља и нагнали га да се повлачи, успевши да се задржи само у неким рововским елементима. Отпор је био огорчен у центру и на левом крилу, где непријатељ држи још пут који води сев. од Гранкура. Наша артиљерија нанела је селу незнатне штете штедећи га по могућству.

Док је одлучан напад извођен на левој обали Анкра, наше трупе на десном крилу, у правцу Бомон—Хамел—Бокура напредовале су такође. Наше трупе налазе се сад на вратима Бракура.

Немачки губаци су велики. Број заробљеника је знатан. Већина заробљеника показују његове патње и глади. Један од њих ми је изјавио: «Војници у првим линијама хране се прилично, иначе свуда на другим местима није тај случај».

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 11. новембра.

Артиљеријска борба на целом фронту.

Солунски фронт (задоцнио). — Борба се наставља по врло тешким околностима. Северно од Битоља Немци и Бугари који се огорчено одупиру, добили су појачања и покушали су врло жучне противнападе који су им пропали. Француске су трупе 9 новембра заузеле у једном славном јуришу село Добромир а српске су трупе заузеле село Парихово. Заробљено је у овој борби 300 Немаца и Бугара. Западно од Битоља италијанске трупе оствариле су нове успехе. На западној обали Преспанског језера савезничке су трупе напредовале до Орахова. Савезнички су аероплани бомбардовали немачко-бугарске логоре у области Тополчани—Прилеп. На сектору код Дрме један француски пилот у ваздушној борби, оборио је два немачка аероплана.

Италијански коминике

Рим, 10. нов.

Није било важнијих догађаја на целом фронту. У зони Горице непријатељска је артиљерија гађала логор једне пољске болнице, која је била истакла заставе неутралних држава. Седморица су убијени и једнајест рањено.

Румунски коминике

Букурешт, 8. новембра.

У долини Прахове артиљеријска борба и сукоб пешадије. Непријатељ је употребио загушливе гасове и извршио један без-

успешан напад на наше положаје. У пределу Драгославеле, после јаког бомбардовања, наше су трупе нападе непријатеља, заузеле брдо Теака и Повна Марачине и заплениле један митраљез. Одбиле су један противнапад. У долини Олте воде се огорчене борбе у области Бернесте, Албести Лурпаца, Монастирија, Коизија. У долини Јула наше су се трупе повукле ка Крајови.

Букурешт, 9. новембра.

Код Братодеа, Пределусу и Предеала артиљеријска борба, и слаби сукоби пешадије. У долини Јула наше су се трупе повукле местимично од Крајова.

Код Црне одбили све непријатељске нападе.

Букурешт, 10. новембра.

На западној граници Молдавије до долине Бузео ситуација је непромењена. Код Братачеа и Пределуса омањи сукоби без важности. У долини Прахове артиљеријска борба и пешачки сукоби. У области Драгославеле ми се утврђујемо на заузетим положајима. У долини Олте сукоб пешадије у центру и артиљеријска борба на левом нашем крилу. Наше трупе држе своје положаје. Код Омпеније трупе које су се повукле из долине Јула и држе положаје од пре два дана.

Код Црне непријатељ напада врло огорчено.

У Добруци слаба артиљеријска борба. На левом крилу заузета су села Тазаун и Татар Палас.

Енглески коминике

Лондон, 11. новембра.

У току претпрошле ноћи непријатељ је бомбардовао нашу

Немци о паду Битоља

Женева, 11. новембар.

Сва немачка штампа коментаришући Савезничку победу у Македонији сматра, да је заузео Битоља врло жалостан факат.

Немачки рањеници

Амстердам, 11. новембра.

»Телеграф« јавља, да многи сабитетски возови пуни рањеника пролазе дану и ноћу кроз Лијеж и Е-Ла-Шапел од пре недељу дана. Други возови стижу у Емериш. Знатне трупе пребачене су из Белгије у сев. Француску.

На румунском фронту

Париз, 11. новембра.

«Ехо де Пари» (Марсел Итен) пише: «Ситуација на румунском фронту није још успостављена, али разни знаци наговештавају скору одлучну акцију руско-румунских трупа у Добруци. Војне зграде Констанце бомбардоване су са сува и са мора. Притисак руских трупа све јачи је на другом крају жељезне пруге Черна Вода. (Радио).

Поводом смрти Фрање Јосифа

Амстердам, 11. новембра

Бетман Холвег отпутовао је у немачки главни стан да са Кајзером конфериса о ситуацији створеној смрћу Фрање Јосифа. Јагов, немачки министар спољних послова наименован, је за немачког посланика у Бечу.

Бугарско повлачење

Лондон, 11. нов.

Званичан француски коминике саопштава, да густа магла омета донекле операције у области Битоља. Непријатељ даје отпора на висовима од Снегова (на 4 км. сев. од Битоља) до коте 1050,

Битољска победа

— Успешно напредовање операција —

Париз, 11. нов.

»Хавасова агенција« саопштава: Величанствена победа Савезника на Истоку развија се успешно. Према свему изгледа, да су Савезници решени да искористе успех, који су постигли и да наставе гоњење непријатеља. Француско-руске трупе напредовале су даље ка северу. Срби на десном крилу и Италијани на левом маневришу успешно.

Немци се упињу да докажу, да заузео Битоља од трупа генерала Сараја не представља важан војнички успех и не мења ни у колико војну ситуацију на Балкану. Они јављају ипак, да су послали појачања бугарској војсци.

Лондон, 11. нов.

»Дејли Хроникл« објавио је телеграм свога кореспондента, у коме се вели:

„За 8 дана, Савезници су у Македонији задобили 7000 заробљеника, од којих су 1500 Немци. Заплењено је око 100 топова, од напада на Кајмакчалан. Борбе су биле тако страшне, да је за 10 дана српска артиљерија утрошила милион граната свих калибара. Српске трупе доминирају данас Првлекским путем.

На фронту Соме

Британски напад на Гранкур.

Лондон, 11. новембра

»Рајтерова агенција« објављује телеграм свога дописника са Соме о последњем напредовању британском у току напада изведенога прекјуче.

»У пркос вејавици снега Енглези су заузели нову линију ровова на левој обали Анкра, док су на десној напредовали не наилазећи готово на отпор. Циљ општег напада био је село Гранкур, које још није заузето, али коме Енглези већ крче пут.

ФЕЛТОН

Озачељски

Пре годину дана

— Велишке из мога дневника —

Битољ, 6. новембра 1915. године.

Шести новембар!

Данашњи дан; то је један од најлепших и најзначајнијих датума у историји овога лепог и дивног града. На данашњи дан ослобођен је пре три године Битољ и придружен својој мајци — Великој Србији.

На данашњи дан ушла је крепка, весела, храбра и победоносна српска војска у ово место, дочекана бурним овацијама ослобођеног робља, окићена цвећем и венцима захвалних српкиња и увенчана најлепшим признањем и захвалности свега становништва...

Победници са Куманова, дивови са Бабуне, хероји са Шемнице и Облакова, завршили су на данашњи дан једну величанствену битку, најлепше војничко дело ослободилачких ратова, јер то је победа која је дала најлепше мотиве за једну дивну епопеју о исполинској моћи српскога народа и о његовим витешким особинама, које су најлепши украс његове племените душе и његовог бића.

И зато, на данашњи дан, слављено је и ослобођење и уједи-

њење, слављена је победа истине над неистином, победа слободе над ропством, победа светлости над мраком, на данашњи дан певане су химне слободи и вечној срећи!...

И данас је тај велики празник свечаност трећа по реду, дан када је Битољ обасјан сунцем српске слободе...

Али очекивана радост и весеље претворено је у неописану чаму, страх и стрепњу, јер се приближује основи непријатељ, непријатељ страхан и свиреп, подмукло и крвожедан, непријатељ који је пошао да угаси и ову жижу наше, српске слободе.

И зато је битовско небо мутно, натмурено, по улицама мртвило, радње су затворене, натписи скинути, виђају се само набеглилице из разних крајева, а ме-

штани су по својим домовима, а велики део је и напустио своје куће и имања, отишли су незнано куда, да би спасли своје животе, јер знају да су на домаку потомци дивљег Аспаруха, необузданог Бориса и свирепог Крума!...

Одем у цркву Свете Богородице. Тамо је служио епископ Варнава уз асистенцију неколико свештеника. У цркви су представници војних и грађанских власти и привличан број скрушених и побожних грађана.

Тишина, какву нигде не видех, чак ни у атонским објатељима где су седи монаси најближе небу, мир и скрушеност какву нигде нигде забележио. То је била служба слична богослужењу првих мученика хришћанства, који су се у дому божјем напајали вером у победу правде и духом стрпље-

ња да би могли мирно и достојанствено принети себе на жртву за опште добро човечанства. Сваки стоји непомачно и смирено, а тамо у страну, видим како се непрестано клањају и крсте неколико стараца и побожно шапућу тајанствене молитве управљене оном, од чије воље зависи и небо и земља, племена и народи!

На једном се на царским дверима показа, у свечаном орнату, пун смирене побожности, епископ Варнава; говорио је о значају данашњег празника.

Ми се зборимо, завршавао је своје слово, да одбранимо наше домове и нашу чељад од обесног непријатеља, који је пошао да оскрнави наша огњишта и наше светиње. Али Бог је добар, он је велики и племенит, пун блакости и милосрђа, он ће благословити

www.istorija.rs

мирница и робе није унета у Битољ, а што се затекло убрзо је потрошено, те је завадала велика оскудица и скупоћа у свему. При том је још бугарска војска 5. св. мес у вече обила дућане где се понешто још могло наћи, па је све опљачкала и однела, те сад влада врло бедно стање.

Али наше војне власти су одмах прискочиле становништву у помоћ и дају му хлеба и брашна док не стигне оно које је за народ намењено.

Међу многим интервјуираним лицима налазе се: Петар Навчовић, Тодор Христодуло, др. Христиди, др. Нака, др. Дума, др. Андари, Никола Стојчевић, сва три Пишурике, Михаило Ракицијевић, Мајмука, Александар Алтипармаковић и т. д. Има их који су се спасли затвора по врло скупе новце, као што је случај са Николом Блажићем, који је «директору затвора» морао положити 2.000 лева.

Овога Блажића наше војне власти при уласку у Битољ поставиле су за председника општине, док није стигао ранији председник г. П. Лешњаревић, који је општинску управу са неколико одборника узео у своје руке. Данас у 10 часова пре подне дошао је у Битољ изненада Н. В. Престолонаследник у друштву генерала Сараја. Мало доцније дошао је и Н. В. Принц Ђорђе са адмиралом Трубрицом. Н. В. Престолонаследник одликовао је том приликом команданта француске генерала Ле Блоа и руског генерала Дирикса орденом Белог Орла са мачевима.

Данас пре подне и поред јаке топовске палбе одржан је парастос пок. Ростовском, бив. руском конзулу, који је овде погинуо пре неколико година. Овај је помен првредно руски генерал Дирикс. Присуствовале су и руске трупе поред многобројног света, коме су на челу били начелник округа г. М. Јовановић, командант места пуковник Лаза Матијевић и председник општине г. Лешњаревић.

У своме говору, који је на све присутне учинио силан утисак, генерал је истакао како се пок. Ростовски борио за словенску идеју у овом крају за време Турака; Он је, вели, заступао колико српску, толико исто и бугарску ствар. Међутим Бугари, тај неблагодарни народ, кога су

Руси својом крвљу ослободили, оскрнавили су сада гроб Ростовскога, па му чак и крстачу на гробу сломили. Са тога је, најзад, позвао руске војнике, да Бугаре до истребљења уништавају.

Г. генерал прича да је оскрнављењу гроба пок. Ростовског присуствовао и бугарски генерал Бојадијев. Гаваз руског посланства Јаја, који се ту десио, молио је да се не дира у гроб, али га је Бојадијев најурлио. Тада му

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Захвалност на честиткама.

Ађутант Н. К. В. Наследника Престола Александра посетио је јуче г. Венизелоса и захвалио у име Његовог Височанства на честитања која је он упутно приликом победе код Битоља.

С друге стране, г. Винтровић, генерални консул Србије, захвалио је у име г. Балугџића, г. Политису министру спољних послова.

Важна седница.

Из Атине јављају да је државна важна седница на даћи «Прованс» под председништвом адмирала Фурнеа. На њој је већано питање о мерама које треба предузети због ултиматума који ће бити упућен грчкој влади још данас.

Концерт музике Краљеве Гарде.

Г. Ст. Бинички, са оркестром Краљеве Гарде приредиће у току идуће недеље у једној од највећих сала у Солуну велик «Синфонијски концерт» са програмом у коме ће бити оркестарских композиција које је тако успешно свирао оркестар наше Краљеве Гарде за време свога турнеје по Француској.

Накнадно ћемо објавити програм, дан и салу у којој ће концерт бити приређен.

Због смрти Фрање Јосифа.

Из Атине јављају да је грчки краљ наредио да се истакне црна застава на двору, услед смрти Фрање Јосифа.

С друге стране грчка је влада изјавила телеграфски саучешће бечкој влади.

Грчки министарски савет.

Из Атине јављају да је јуче државна подуже министарска седница, на којој су чланови каби-

јета Јаја рекао: Ја сам стар и можете ме убити, али су Руси силна и они ће овде доћи.

Окр. начелник положио је на гроб пок. Ростовског леп венац од природног цвећа. По извршеном обреду руски баталјон је продефиловао поред гроба.

Интересантно је да су Бугари одлазећи из вароши говорили становништву да ће се после 15 дана опет вратити. Л.

нета дискутовали какво држање ће Грчка узети у случају да Спо-

разум предузме енергичне мере.

Адмирал Фурне је тражио, после седнице, да транспортвани материјал из Тесалије за Полопоз оставе на станици у Атини.

Забрана преношења ратног материјала.

Према наредби адмирала Фурнеа, Порцамар је саопштио грчкој влади да је од 11. новембра забрањено преносити из Атине за Пелопонез, муницију, топове и пушке.

Французи о Фрањи Јосифу.

Париска штампа посвећује опширне коментаре смрти Фрање Јосифа. Листови пишу, да је Фрања Јосиф сувише живео и да је његова владавина дуги низ погрешака и злочина, али није ипак довољно живео, пошто неће видети потпуно заслужену казну.

Париско издање «Њујоршког Хералда» завршује чланак речима: «Рат се не може уосталом свршити друкчије за Аустрију него потпуним сломом.»

Ратна Колекција.

Да би се Србима ван Србије пружио добра и корисна књига петписани погреше серију књига под именом «Ратна Колекција». Иста ће доносити: романе, приповетке, песме, расправе, путописе и добро сређене ратне дневнике. Све те ствари има да говоре само о нама Србима а у вези са догађајима од 1912. год. па на овамо.

Свака свеска „Ратне Колекције“ биће пелина за себе а велика 8—11 штамп табака.

Прва свеска под именом „Ми на Крфу“ изићи ће кроз 7—10 лава. Продајна јој је цена 250 драхми. Ко се пре пуштања књиге у продају јави повереницима

или дописном картом власнику Колекције, добиће књигу за 2 драхми.

Књиге се штампају услед ратних тешкоћа у врло малом и ограниченом броју примерака. Доцније се не могу набавити.

Писци ће за своје радове бити пристојно хонорисани.

Рукописе за штампу и пријаве за књиге треба упућивати на адресу власнику: Рез. поручник Данило Јовановић, бр. поште 603.

Последње вести

Са нашег фронта

Солун, 11. нов.

10. новембра јаке борбе на целом фронту, без значајних промена.

Захвалност Румуније

Букурешт, 11. нов.

Ускоро ће се објавити један меморандум потписан од многих угледних Румуна. У њему се захваљује Русији за неоцењиву помоћ Румунији у садашњој кризи.

Одвођење робља

Амстердам, 11. нов.

Одвођење Белгијанаца наставља се у масама. Општински савет Брисла ухапшен је, што је одбио дати листу мушкараца. Многи Луксенбуржани одведени су у Аустро-Угарску. Највећи део становништва из Екастина и округа Тибиза одведен је у Немачку. Само из Нивела одведено је преко 2000. Из области Либјежа одведено је у Аустрију преко 2000 минера.

Немци и Пољска

Амстердам, 11. нов.

Пруски ландтаг решио је већином гласова, да се ниједан делић пруске Пољске не сме придружити аутономној Пољској. Том приликом је пруски министар унутр. дела г. Лебел рекао: «Излишно је напомињати, да је сваки комадић земље пруске Пољске свети и не сме се отуђивати. Ниједан Прус не мисли друкчије.»

Из овога се најбоље виде немачке намере са аутономијом Пољске.

наше велико дело ослобођења... И опет ће, његовим благословом, завладати мир и слога, срећа и благостање. Не клонимо, јер нисмо сами, с нама се заједно бори наш велики покровитељ — силна Русија, с нама се бори просвећена Француска и моћна Енгле-ска, и ми ћемо победити, јер је на нашој страни Правда и наш велики Бог истине и Бог љубави!

И у место негдашњих помпа, бакљаде и весеља, место парада и музике, место весме и свирке — данас је овим градом завладала ужасна и несносна оморина, која наговештава страшну буру... А тамо из даљине зачује се потмула тутања. То су наши дебанжовци чија се грмљавина слива са непријатељском риком топова, од које дрхти цела атмосфера. Тамо су наши неуморна јунаца другог и четрнаестог пука под

командом храброг Милућа, а овде је трезвени и енергични пуковник Душан Васић, који је наврегао све своје способности служби отаџбини, а у неравној бомби противу јаког непријатеља.

Кренем у општину. Улице су празне, као да је помор уништио становништво овог града весеља и срећног живота. Само се овде онде сусрећу патроле и други органи власти, које савесно и предано бде над сигурношћу пресрљаних грађана. Општинска зграда је изванредна грађевина, најлепше општинско надлество у новим крајевима, снабдевано лепим намештајем. У ходницима пунд сиротиње, поглавито избеглица који моле за помоћ. И њима се, према могућности помаже.

Уђем у канцеларију. Ту је председник Лешњаревић са неко-

лико кметова и одборника. Сви су забринути због неизвесности, нико не зна шта носи дан, а шта ноћ, али се ипак теше да ће напуштање овог места бити при времене. На моје питање што се и они не покју, одговори ми Лешњаревић да ће све оставити. Све што има овде, општинско је и зато ћемо оставити народу коме и припада.

У истој улици и поред шумног Драгора, налази се и лепа палата окружног начелства. Одем да се видим са познаницима. У ходницима пуно избеглицама, чекају објаве за Лерин или Солун. Уђем у канцеларију окружног начелника Јовановића. Ту је био и полицијски инспектор за битолску област г. Алимпић и још неколико личности. Говорило се је о приликама на фронту. Бугари су пре два дана ушли у Прилеп

наша војска се храбро држи на својим новим положајима. Упитам инспектора, има ли каквих извештаја из северних крајева. Он ми одговори да се чује како је генерал Бојовић предузео офанзиву према Скопљу. Ако се његови напори крунису успехом, онда се ситуација може нагло изменити и побољшати. Но све то зависи од опште ситуације на осталим европским фронтима, од чега ће зависити и величина континента, који се има послати на Балкан. Па ипак ми идемо за временом и догађајима.

Но оно што је карактеристично, то је да су сви, са којима сам долазио у ходир у општини и овде у начелству, и ако депресивани судбином нашега народа, убеђени да ћемо се ускоро вратити и ако морамо ускоро напустити и ову слободну груду срп-

ВЕНИЗЕЛОС ОБЈАВИО РАТ

Провизорна влада г. Венизелоса известила је јутрос Савезничке конзуле, да је она објавила рат Немачкој и Бугарској. У ноти се вели, да је Бугарској објављен рат због напада на грчку савезницу Србију и упада на грчку територију, а Немачкој, што је подстакла и помогла Бугарску.

Саопштења

— Вид. Б. Раковчевић поручник — депо — Мизра, тражи браћу Гавру и Ниголу Раковчевиће и Милету Радоњића — Петровића, обавезнике I. поз. Моли свакога, ко би што о њима знао да га извести на горњу адресу на чему ће му бити до века благодаран.

— Да изволи предетати оvd. Ген. Консулату ради предаје једне карте, г. Настас Благојевић нар. посланик

— Мирко Ивковић, полицијски писар да се одмах јави Владимиром Комесарима.

— Пешад. поручник Коста Љ. Ђорђевић моли другове и пријатеље и познанике свога брата пешад. поручника Војина Љ. Ђорђевића да га извести преко поште бр. 80, што знају о њему, јер ни до данас није успео да га пронађе и ако је обавештен од појединих својих и његових познаника да је пре три месеца приспео са Крфа у Солун и упућен од неких пукова на фронт.

ПОШТА За Србију

— Рез. коњачки поручник Константин С. Богдановић извештава свога оца Симу Богдановића учитеља у Туларима, ср. тамнавски, окр. ваљевски да је жив и здрав. Пита преко кога да пошаље новаца; шта је е његовом женом Милком; јесу ли сви живи и здрави? Чуо је да му је Лелица умрла, је ли то истина.

— Миодраг М. Васић телеграфиста из Св. Николе јавља својој мајци Живани Васићки у Крагујевцу да је жив и здрав са Даницом. Михаило у Француској са чиком. Милутин на школовању у Француској. Чика је доста болестан. Моли за извештај истим путем преко Црв. Крста у Женеви.

— свршиће се —

У будуће ће се сви огласи примати у уредништву.

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
-- КЉУЧА КРВ КО ЛАВА --
ЦРНО И БЕЛО

у бургундима и на врху, у ма-
гацину Праклијева улица бр. 7--
сокачић.

Дрогерија Гуслар
9-20

Узео сам под закуп ресторан
„Српски Краљ“

Ернатијева улица, у згради где
је била жед. инспекција
(хотел „Лондон“)

снабдео сам га добрим пићем и
устројио СРПСКУ КУЈНУ, у
којој ради наша Српкиња која
је тај посао обављала по при-
ватним кућама.

С тога извештавам поштова-
ну публику а нарочито српску
војску а такође и савезничку и
молим их да ме изволе посетити
и уверити се о доброј кујни и
извршеном ниђу.

Услуга брза, чистоћа примерна

Моли за посету,
Душан Г. Марковић
инвалид

АТИНСКА БАНКА

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила једну
филијалу

у дну улице која чини угао са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
поштом новца њиховим поро-
дцима у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици у све-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
следиће банкарске операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних па-
сама; налоге за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
коморских земаља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депоновање новчаних при-
лога који су му намењени.

D-R АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
бо лести. — Управник болни-
це за заразне болести

Поткожно убригавање Нео-
салварзана као и новог фран-
цуског препарата „Galy“ про-
вешу сифилиса.

Прима сваког дана од 11—12
пре и од 5—6 по подне у фран-
цуској апотеци ул. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по подне у своје
стану улица престола, наслед-
ника Борђа бр. 35 — упоредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина. 33—

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ
Дипломираног од Медицинског
Факултета и Школе за зубно
лекарство у Паризу.

Савршено лечи уста и врши
све модерне зубне радове за
3—4 дана.

18-то годишње искуство
34 ул. Венизелос, 147 ул. Ег-
натја. 47—

РЕКС

Фабрика цигарета — Јану-
кани Протопапа

Рекс се зове нова марка ци-
гарета горње фабрике. Зове се
тако, јер је то краљева свих

других марака својим одличним
квалитетом и особитим укусом
и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Рекс,
Рекс, Фос, Авги и Кирки, које
се могу добити у свима продав-
ницама дувана. 42—36

Нова Књижара

МЕШУЛАМ - МАТАРАСО

43 улица Велики Алексадр 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Про-
даја ангро и детаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама.

Цене вајумереније. 29 — —2

Најбоље и најкусније су

Улица Франк 31 29—30—2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Кики	Ден.	1.—
„	Глубек	„	0-80
„	Јези	„	0-65
„	Афрос	„	0-50

Посетите и купујте у Солуну све намирнице у најстари-
јој и најприватнијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгароктон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерви, Сардина, риба итд. Кондезованог млека.

Велики избор свих врста француских вина, джера, ко-
њак, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, посласница, чокојала, бис-
квита, равна теста итд.

Најфинији војтин, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.

Сапуни и парфимерије првог квалитета.

Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 72—

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове помодне робе

МЕРКАДО ЈЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. пешадијске и коњачке офицере

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских палета-а од плиша, штофа и т. д.
најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели штетови за костиме, велике шарине
од шевота, габардена и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 15—16

СИНОВИ Г. А. БРЕРА И К° ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бажутерије, мириса, чипана, навтлен-
платна, мушема. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

СОЛУН

Мисир Чарши бр. 3. (Спрочу Централне Поште
у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме
има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 30—30 УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 33—90

Један од најудобнијих и најзанимљивијих вариете-а
у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чана. Сала је пространа и одлично осветљена.

Пиња су од најбољих француских и енглеских ма-
рака. Оркестар одличан.

После вариетеа кабаре

зато сви у „ГЕТЕ“

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ БАНКА САЛТИЕЛА И С. СКАЛЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кулантном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 62—